

MRF 2024.42

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 9. februar 2024, j.nr. 19/08523, 19/08524 og 19/08525

Ophævet og hjemvist to tilladelser til udledning af overfladevand fra vejarealer for Ny Fjordforbindelse ved Frederikssund til offentligt vandløb, da det ikke i tilstrækkelig grad var dokumenteret, at udledningen kunne ske uden hyppigere eller større oversvømmelse af vandløbet. Ophævelsen gældende 1 år fra nævnets afgørelse. Ved fornyet behandling skulle bassiner for udledning af overfladevand have en permanent vanddybde på 1-1,5 m for at opnå den nødvendige renseseffekt.

Sagen omhandlede udledning af overfladevand fra vejarealet for Ny Fjordforbindelse ved Frederikssund via et privat rørlagt forløb frem til det offentlige vandløb Marbækrenden henholdsvis direkte udledning til Marbækrenden. Miljø- og Fødevarerklagenævnet havde i MAD 2018.190 Mfk ophævet udledningstilladelse, da vilkår om afløbstal blev anset for at overstige den naturlige afstrømning til vandløbet med en faktor 5-8, og nævnet ophævede i **MRF 2022.106 Mfk** Frederikssund Kommunes afgørelse om at anse medbenyttelsen af vandløbet for reguleret i vand-synsprotokol eller beslutning truffet af ekspropriationskommissionen. Med to særskilte afgørelser meddelte Frederikssund Kommune i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, i september 2019 ny tilladelse til udledning af overfladevand fra fjordforbindelsen. Tilladelse-erne var meddelt på vilkår om, at udledningen skulle ske fra regnvandsbassiner med et permanent vandspejl på min. 0,5 m, og at udledning herfra skulle ske neddrolet til maksimalt 1 l/s pr. reduceret ha. Der var for afgørelsen udarbejdet en robusthedsanalyse baseret på kommunens afstrømningsstatistik for 1991-1994 for det for Marbækrenden nordligere liggende vandløb Udesundby Å. Herudfra var det vurderet, at vintermedianmaksimumafstrømningen for Marbækrenden var 0,14 l/s/ha, samt at modstanden i vandløbet var med et manningtal på 60. Til brug for afgørelsen var der endvidere udarbejdet et notat med revision af afstrømningsstatistik samt med modelberegning foretaget med programmet "Mike Urban", hvor det blev konstateret, at der forelå ganske få målinger for afstrømningsforholdene for Marbækrenden, men at statistik for vintermiddelfafstrømning i det nærliggende vandløb Mademose Å kunne anvendes som sammenlignelige i forhold til Marbækrenden, hvor medianmaksimumafstrømningen var 0,15 l/s/ha. For begge analyser blev det konkluderet, at Marbækrenden generelt var robust i forhold til oversvømmelser, og et vilkår med et afløbstal på 1 l/s pr. reduceret ha ikke ville overstige vandløbets kapacitet i forhold til en naturlig afstrømning vurderet til 0,14 l/s/ha henholdsvis 0,15 l/s/ha.

Afgørelserne blev påklaget af en nedstrøms be-liggende bredejer til Marbækrenden, som an-førte, at vandløbet pga. dårlig stand af lednin-gerne for et rørlagt forløb af Marbækrenden for-ringede kapaciteten og flow, hvorfor vandløbet i den aktuelle stand ikke kunne tilføjes yderligere overfladevand. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) lagde til grund, at rammer for admin-istration af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, bl.a. fremgår af Miljøstyrelsens vejledning nr. 28 af 2018 om bekendtgørelse om spildevandstilla-delser. Heraf fremgår af punkt 3.2.1, at det skal sikres, at vand kan afledes uden gener for ombo-ende til vandløbet eller gener for dyre- og plan-telivet, hvilket vil sige, at vandløbets hydrauliske kapacitet respekteres. Nævnet bemærkede, at så-fremt der meddeles tilladelse med vilkår om et afløbstal, der overstiger den naturlige afstrøm-ning til vandløbet, skal der foretages en vurde-ring af udledningens indflydelse på vandløbets hydrauliske kapacitet. Med henvisning til MAD 2013.2825 Nmk og MAD 2016.186 Nmk lægges medianmaksimumafstrømningen til grund for nævnets vurdering af den naturlige afstrømning til et vandløb. Med henvisning til MAD 2018.95 Mfk skal det efter nævnets praksis ved vurderin-gen af vandløbets hydrauliske kapacitet sikres, at udledningen ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbet, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vand-løbets naturlige opland. Nævnet konstaterede, at medianmaksimumafstrømningen med ro-busthedsanalysen var vurderet til 0,14 l/s/ha og efter notat med revision af afstrømningsstatistik 0,15 l/s/ha, hvorfor der med vilkåret om en ud-ledning på 1 l/s per reduceret hektar var tilladt en udledning, der oversteg den naturlige afstrøm-ning til vandløbet. For vurderingen af Marbæk-rendens hydrauliske kapacitet konstaterede næv-net, at et manningtal på 60 for modstanden i vandløbet svarer til modstanden i helt nye rør. Herudover konstaterede nævnet, at der for ro-busthedsanalysen var anvendt en tidsserie fra 1991-1994, mens det af faglig rapport nr. 340, Afstrømningsforhold i danske vandløb, udarbej-det af Danmarks Miljøundersøgelser fremgår, at

der anbefales en tidsserie på 30 år for medianmaksimumafstrømning. Endelig konstaterede nævnet, at der for notat med revision af afstrømningsstatistik ikke var anvendt medianmaksimumafstrømning, men vintermiddelastrømning, samt at der var sket en sammenligning med det nærliggende vandløb Mademose Å, der var et åbent forløb, mens store dele af Marbækrenden var et rørlagt forløb. På den baggrund fandt Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at der ikke var foretaget en tilstrækkelig vurdering af Marbækrendens hydrauliske kapacitet, og det derfor ikke var dokumenteret, at de tilladte udledninger

kunne ske uden hyppigere og større oversvømmelser, end hvad der ville være tilfældet ved naturlig afstrømning til vandløbet, hvorfor nævnet ophævede de to afgørelser med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse og hjemviste sagen til fornyet behandling. Til brug for fornyet behandling bemærkede nævnet, at afgørelserne var meddelt med vilkår om etablering af forsinkelsesbassiner med et permanent vandspejl på 0,5 m, mens det for nævnets praksis i bl.a. sag 18/04756 vedrørende BAT lægges til grund, at bassiner for overfladevand skal have en permanent vanddybde på 1-1,5 m for at opnå den nødvendige renseseffekt.

Kommentar: Afgørelsen illustrerer de forholdsvis komplicerede hydrauliske undersøgelser, der er nødvendige for at meddele tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af overfladevand. Det både faktiske og retlige problem er, at vejen er etableret i forbindelse med den ny fjordforbindelse, og at vandet løber fra, når det regner. Da fjordforbindelsen er etableret ved særskilt anlægslov, må nævnets afgørelse tages som udtryk for, at denne miljømæssige virkning af fjordforbindelsen ikke indgik i den miljøvurdering af projektet, der lå forud for anlægsloven for fjordforbindelsen. Dette kan sammenholdes med EU-Domstolens dom i sag C-535/18 (**MRF 2020.5**), hvor EU-Domstolen fastslog, at undersøgelse af afledning af overfladevand fra motorvejsprojekt til vandområder omfattet af vandrammedirektivet skal indgå i miljøvurdering og offentlig høring efter VVM-direktivets art. 6 forud for tilladelse til projektet, mens det er i modstrid med VVM-direktivet, at undersøgelsen af vandpåvirkning først gennemføres efter den offentlige høring. Hertil kommer, at udledning af overfladevand fra vejanlægget kan medføre en forringelse af vandmiljøet med tilførsel af miljøfarlige stoffer, som i sig selv kan afskære tilladelse, jf. **MRF 2023.78 Mfk**. Om etablering af fjordforbindelsen på denne baggrund skal anses for et ulovligt forhold, må foreløbigt henstå ubesvaret. Se tillige **MRF 2024.66 Mfk**, hvor klagenævnet ophævede en tilladelse fra 2019 til udledning af overfladevand fra Holbæk Sportsby, hvor udledningen var pågået i fem år.

Ophævelse og hjemvisning i sager om tilladelser til udledning af vejvand til Marbækrenden i Frederikssund Kommune

19/08523, 19/08524 og 19/08525

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, jf. § 91, stk. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U4b til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver desuden Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U4a til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver endvidere Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U9 til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelserne er den 22. oktober 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en bredejer til Marbækrenden.

Klager har den 5. december 2019, 23. januar 2020, 1. marts 2020, 3. maj 2022, 27. september 2022 samt 18. og 30. januar 2023 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager har anført, at udledningstilladelserne er ugyldige, idet Frederikssund Kommune i en tidligere afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet er blevet pålagt at udføre en aktuel robustheds- og kapacitetsanalyse af Marbækrenden, hvilket efter klagers opfattelse ikke er sket.[4] I stedet har kommunen ifølge klager fået udarbejdet en rent teoretisk analyse baseret på en række forudsætninger, der ikke er opfyldt.

Klager har desuden henvist til, at det i en rapport udarbejdet af ingeniørfirmaet [v1] A/S i november 2015 fremgår, at tilstanden af Marbækrenden flere steder er meget dårlig, at der er flere rørbrud på ledningen og mange steder findes rødder, belægninger og aflejringer, som alle er med til at nedbringe kapaciteten og flowet, hvorfor det i rapporten vurderes, at vandløbet trænger til en gennemgående reovering. Særligt ledningerne nedstrøms udløbet vurderes at være i dårlig stand. Det er på den baggrund klagers opfattelse, at vandløbet i dets nuværende tilstand ikke kan aftage mere vand. I øvrigt er de undersøgelser af vandløbet, som Frederikssund Kommune har fået foretaget, mangelfulde, idet de ikke omfatter den del af vandløbet, som [v1] i 2015 konstaterede var i dårlig stand.

Klager har herudover anført, at partshøringen har været mangelfuld, idet det fremsendte materiale alene omfattede et kortfattet notat om den udarbejdede analyse, mens den fuldstændige analyse først er fremsendt efterfølgende på baggrund af en anmodning om aktindsigt.

Endelig har klager anført en række betragtninger om, at det er bekymrende, at ansøger har ønsket ikke at regne med koblet regn, at udledningstilladelserne forudsætter, at der opnås medbenyttertiladelse, og at omlægningen af Marbækrenden kræver en reguleringstilladelse efter vandløbsloven. I øvrigt har klager en forventning om, at Frederikssund Kommune dækker det tab, klager har lidt, som følge af oversvømmelser af klagers arealer, der skyldes kapacitetsproblemerne i vandløbet. Klager understreger i den forbindelse, at klager ad flere omgange i en længere årrække har henvendt sig til kommunen om afvandingsproblemerne.

2. Sagens oplysninger

2.1. Området

Udledningerne sker til det offentlige vandløb Marbækrenden, der løber fra ca. midt mellem byerne Frederikssund og Store Rørbæk indtil udløbet i Roskilde Fjord.

Nord for Marbækrenden løber Udesundby Å (også kaldet Sillebro Å). Målestation 52.13 er beliggende ca. 3,4 km nord for Marbækrenden i Udesundby Å.

På den modsatte side af Marbækrendens udløb i Roskilde Fjord løber Mademose Å ud i fjorden. Det fremgår af regulativet for Mademose Å, at vandløbet er 4.562 m langt, hvoraf 1.211 m er rørlagt.[5] Målestation 52.34 er beliggende ca. 3,1 km vest for Marbækrenden i Mademose Å.

Marbækrenden er omfattet af Fællesregulativ for Marbækrenden og sideløb, der er vedtaget af Frederikssund Kommune den 25. juni 1996.[6] Det fremgår af regulativet, at vandløbet er 2.604 m langt, hvoraf 2.498 m er rørlagt, mens kun de nederste 106 m inden udløbet i Roskilde Fjord er åbent.

Af afsnit 3 i redegørelsen til regulativet fremgår det, at Marbækrenden fra st. 0-931 og fra st. 2.498 til udløbet i Roskilde Fjord har et godt fald. På den øvrige del af vandløbet er faldet jævnt, dog med undtagelse af strækningen fra st. 1.148-1.199, hvor faldet er 0.

Af afsnit 4.2 i redegørelsen til regulativet fremgår det, at vintermedianmaksimumsafstrømningen for vandløbene er bestemt til 25 l/s/km². Videre fremgår det, at afstrømningsstatistikken for Marbækrenden (oplandet = 5,47 km² ved udløbet i Roskilde Fjord) er skønnet på baggrund af afstrømningen ved st. 52.13 Udesundby Å, Frederikssund (opland = 28,7 km²), som vandløbet ikke er en del af. Der foreligger således ikke vandføringsmålinger i vandløbet, der kan anvendes i bestemmelsen af afstrømningsstatistikken, men det antages, at afstrømningsregimet i vandløbet er identisk med afstrømningsregimet ved den valgte referencestation. Der tages dog det forbehold, at afstrømningen typisk er større i maksimumshændelserne i vandløb med lille opland i forhold til vandløb med større opland. Middel- og medianværdierne gælder for standardperioden 1971-1990, mens de øvrige maksimumværdier, 5 og 10 års maksimum, refererer ud over denne periode.

Endelig fremgår det af redegørelsens afsnit 4.3 om vandspejlsberegninger, at ved beregning af vandføringsevne anvendes et manningtal på 60 for den rørlagte strækning.

2.2. Sagens forhistorie

Frederikssund Kommune meddelte den 7. september 2015 to tilladelser til Vejdirektoratet til udledning af overfladevand fra Fjordforbindelsen via henholdsvis udløb U4a og U4b til samme private rørlagte vandløb og derfra videre til Marbækrenden. Den 11. september 2017 meddelte kommunen desuden tilladelse til Vejdirektoratet til udledning af overfladevand fra Fjordforbindelsen til Marbækrenden via udløb U9.

Udledningstilladelserne blev påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som ved nævnets afgørelse af 12. juni 2018 ophævede Frederikssund Kommunes afgørelser og hjemviste sagerne til fornyet behandling.[7] I afgørelsen fandt nævnet, at de tilladte udledninger oversteg den naturlige afstrømning til recipienten og at kommunen ikke havde foretaget en konkret vurdering af vandløbets aktuelle hydrauliske kapacitet forud for meddelelsen af tilladelserne. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at det var anført i det for vandløbet gældende regulativ, at de maksimale regnvandstilledninger var urealistiske i forhold til vandløbsdimensionerne. Kommunen skulle derfor foretage en konkret vurdering af vandløbets aktuelle hydrauliske kapacitet i henhold til regulativets afsnit 3.1, og på den baggrund vurdere, om der var mulighed for øget belastning i form af de ansøgte udledninger, herunder om der var behov for forsinkelse/udjævning af overfladevandsbelastningen, eller om der måtte træffes afgørelse efter vandløbsloven om ændret vedligeholdelse eller regulering som forudsætning for en forøget tilledning af overfladevand.

Frederikssund Kommunes afgørelse af 20. december 2019 om, at de tilladte udledninger ikke krævede tilladelse til medbenyttelse efter vandløbslovens § 63, blev tillige påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som ved nævnets afgørelse af 29. april 2022 ophævede kommunens afgørelse.[8]

2.3. De påklagede afgørelser

Frederikssund Kommune har den 24. september 2019 i to særskilte afgørelser meddelt tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via henholdsvis udløb U4a og U4b til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden. Kommunen har desuden i en særskilt afgørelse af samme dato meddelt tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U9 til Marbækrenden.

Udledningstilladelseerne er meddelt med hjemmel i miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1.

Tilladelseerne er meddelt på en række vilkår, herunder om etablering af regnvandsbassiner, hvorfra udledningerne neddrøses til maksimalt 1 l/s/red. ha. Om regnvandsbassinerne fremgår det, at de skal dimensioneres således, at koblet regn medtages i det beregnede stuvningsvolumen, og at de skal etableres således, at der er et permanent vandspejl på minimum 0,5 m. Videre fremgår det, at der må udledes vand fra et opland på henholdsvis 3,1 ha, heraf 2,65 red. ha for udløbet via U4a, 6,2 ha, heraf 3,3 red. ha for udløbet via U4b og 1,2 ha, heraf 0,75 red. ha for udløbet via U9. Alle udledningerne sker ifølge afgørelserne til den øverste del af Marbækrenden opstrøms klagers ejendom.

Frederikssund Kommune har i forbindelse med tilladelseernes behandling til brug for vurderingen af vandløbets hydrauliske kapacitet fået udarbejdet en robusthedsanalyse af Marbækrenden. Kommunen har herudover fået udarbejdet et supplerende notat om revision af afstrømningsstatistik og Mike Urban beregninger på Marbækrenden. Robusthedsanalysen og det efterfølgende notat er ikke indeholdt i afgørelserne, men kommunen har citeret fra materialet og forholdt sig hertil i afgørelsernes miljøtekniske redegørelser. Det fremgår bl.a. af afgørelserne, at konklusionen i robusthedsanalysen er, at vandløbet kan modtage 2 l/s/ha fra udløb U4a og udløb U4b, samt 1 l/s/red. ha fra udløb U9. Videre fremgår det, at konklusionen i notatet om revision af afstrømningsstatistik er, at udledningerne ikke vil medføre oversvømmelser ved 5 eller 10 års regnhændelser. Kommune har imidlertid på baggrund af de indkomne høringssvar skærpet vilkårene i tilladelseerne, således at der for alle udløb tillades udledning af 1 l/s/red. ha. Kommunen har herefter vurderet, at den hydrauliske belastning af vandløbet bliver mindre, end det er vurderet det kan modtage, og mindre end vandløbet for nuværende modtager.

2.3.1. Robusthedsanalysen af 9. november 2018

I robusthedsanalysen er der foretaget vandspejlsberegninger af vandstanden i Marbækrenden ved vintermedianmaksimumsafstrømning tillagt de ansøgte udledninger. I beregningerne er der anvendt et manningtal på 60 og en vintermedianmaksimumsafstrømning på 14 l/s/km².

Om manningtallet fremgår det, at det er sat til 60, idet det forudsættes, at Frederikssund Kommune vedligeholder vandløbet i henhold til det for vandløbet gældende regulativ.

Om vintermedianmaksimumsafstrømning fremgår det, at Frederikssund Kommune i 2013 har fået udarbejdet en afstrømningsstatistik for vandløbene i kommunen, og at det er vintermedianminimumsafstrømningen herfra, det er anvendt. Det fremgår nærmere, at afstrømningsstatistikken for Marbækrenden fra 2013 er bestemt ud fra stednummer 520040, Udesundby Å, hvor der i perioden 1991-1994 er udført syv vandføringsmålinger, som er korreleret til målestation 52.13 Udesundby Å. Stednummer 520040, Udesundby Å, ligger lidt nordligere end Marbækrenden. Det fremgår af rapporten, at vintermedianmaksimum herefter er 14 l/s/km².

Samlet fremgår det af rapportens afsnit 5.1, at de beregnede vandspejl ligger under det omgivende terræn med og uden tillægning, bortset fra et meget lille område på klagers ejendom. Rapporten indeholder følgende figur 6, der illustrerer et referencescenarie med vintermedianmaksimum på 0,14 l/s/ha (mørkeblå arealer) og et scenarie med vintermedianmaksimum på 0,14 l/s/ha samt de fire udledninger (lysebåle arealer):

 #Decorative

Figur 6: Vinterscenarieberegninger af Marbækrende. På udsnittet er der vist referencescenariet med vintermedianmaksimum (mørk blå arealer) samt scenariet med de 4 udledninger (lys blå arealer)

Herudover fremgår det af rapportens afsnit 5.3, at Marbækrenden generelt er robust i forhold til oversvømmelser, og at selvom oplandet befæstes i henhold til tilladelserne med tilhørende afløbstal, overstiges vandløbets kapacitet ikke.

2.3.2. Revision af afstrømningsstatistik og Mike Urban beregninger af 13. september 2019

Det fremgår af rapporten, at der er foretaget en dynamisk Mike Urban-modellering af Marbækrenden med udledningerne, og at der er anvendt en vintermiddelfastrømning fra de naturlige oplande til Marbækrenden på 5 l/s/km².

Om afstrømningsstatistikken fremgår det af rapportens afsnit 2, at den er beregnet på baggrund af data fra målestationer i nærliggende vandløb, hvis afstrømningsregime antages at ligne Marbækrendens.

Af tabel 1 i notatet fremgår følgende datagrundlag for målestationer og enkeltmålingssteder:

DDH nummer Målestation/ stednummer	Vandløb, lokalitet	Opland [km ²]	Datagrundlag
52.34	Mademose Å, Tørslev	5,4	Døgnmiddel vandføring 1989 -
52.13	Udesundby Å, Frederikssund	28,7	Døgnmiddel vandføring 1979- 2006
520294	Marbækrenden, os udløb i Roskilde Fjord	5,5	Enkeltmåling af vandføring. 3 stk.

Det fremgår videre af rapportens afsnit 2, at afstrømningsstatistikken er fastlagt i forhold til referenceperioden fra 1989 til 2018. Perioden har dermed en passende længde til at være statistisk stabil. Medianmaksimumvandføringen ved Målestation 52.34, Mademose Å, er

bestemt på baggrund af målestationens egne værdier. Målestation 52.13, Udesundby Å, har ikke data for hele referenceperioden. Her er tidsserien af årsmaksima forlænget med korrelation af årsmaksima til målestationen 52.07, Græse å, Hørup. Ifølge notatet er den beregnede medianmaksimumafstrømning og vintermiddel for målestation 52.34, Mademose Å, henholdsvis 15 l/s/km² og 5,1 l/s/km² og for målestation 52.13, Udesundby Å, henholdsvis 21 l/s/km² og 6,9 l/s/km².

Ifølge rapporten viser beregningerne, at der er stor usikkerhed på skønnet af medianmaksimumafstrømningen, mens usikkerheden for vintermiddelastrømningen er betydelig mindre. For at kvalificere skønnet af vintermiddel- og medianmaksimumafstrømningen er de tre enkeltmålinger foretaget i 2002 i Marbækrenden sammenlignet med døgnmiddelastrømningen ved de to målestationer i tabel 3:

Dato	520294 Marbækrenden	52.34 Mademose Å	52.13 Udesundby Å
08.08.2002	2.3	3.2	13.9
19.08.2002	2.4	2.8	8.0
30.08.2002	1.3	1.8	3.9

For alle tre målinger gælder det, at afstrømningen i Marbækrenden er lavere end afstrømningen i både Mademose Å og Udesundby Å. Målingerne er foretaget om sommeren og siger derfor ikke nødvendigvis noget om medianmaksimum, men det ses, at afstrømningsværdierne for Marbækrenden ligger tættest på værdierne for Mademose Å. Ud fra den betragtning skønnes det i rapporten, at afstrømningsværdierne for Mademose Å ligger tættest på afstrømningsværdierne for Marbækrenden.

Det vurderes på den baggrund i rapporten, at medianmaksimum- og vintermiddelastrømningen for Marbækrenden er henholdsvis 15 l/s/km² og 5 l/s/km². Det påpeges, at på grund af det meget begrænsede datamateriale er vurderingen behæftet med stor usikkerhed for medianmaksimumafstrømningen og en lille usikkerhed for vintermiddelastrømningen. Der henvises i den forbindelse til, at der kun er udført tre enkeltmålinger af vandføringen i Marbækrenden, hvorfor det har været nødvendigt at overføre data fra nærliggende vandløb til Marbækrenden.

Samlet konkluderes det i notatets afsnit 3.3, at en regnhændelse på de befæstede arealer med en gentagelseshyppighed på en gang hvert 5. og 10. år ikke vil medføre oversvømmelser over rørtop og ikke vil medføre mærkbar forringelse af afvandringsforholdene på de til Marbækrenden nærliggende arealer.

2.4. Frederikssund Kommunes bemærkninger til klagen

Frederikssund Kommune har den 20. november 2019, den 20. januar 2020 og den 8. marts 2021 til klagen bemærket, at der er foretaget en aktuell hydraulisk kapacitetsanalyse af Marbækrenden, som viser, at vandløbet generelt er robust i forhold til oversvømmelser, såfremt rørene er i god stand, hvilket er bekræftet i den efterfølgende rapport om revision af afstrømningsstatistik.

Frederikssund Kommune har desuden bemærket, at det er korrekt, at hele robusthedsanalysen ikke blev fremsendt i forbindelse med partshøringen, idet det er et teknisk dokument, som kommunen normalvis ikke fremsender. Klager har dog efter henvendelse fået dokumentet den 13. marts 2019.

Frederikssund Kommune har herudover understreget, at der er stillet vilkår om, at ansøger skal beregne bassinvolumen inklusiv koblet regn, og at kommunen i øvrigt ikke med udledningstilladelse har truffet afgørelse om medbenyttelse.

I forhold til det af klager anførte om erstatning har Frederikssund Kommune bemærket, at klager ikke tidligere har oplyst kommunen om afvandingsproblemer, og at kommunen ikke er enig med klager i, at manglende kapacitet er årsag til vandlidende marker og økonomisk tab.

Endelig har Frederikssund Kommune bemærket, at kommunen har fået udarbejdet en rapport fra det rådgivende ingeniørfirma [v2] A/S om muligheden for regulering af Marbækrenden, hvori [v2] bl.a. har beregnet vintermedianmaksimumsafstrømningen til 23,2 l/s/km² ud fra målestation 52.13 i Udesundby Å.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle klagepunktet om Frederikssund Kommunes vurdering af Marbækrendens hydrauliske kapacitet (afsnit 3.2).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Frederikssund Kommune vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at nævnet ved behandlingen af klager over afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af miljøbeskyttelseslovgivningen. Nævnet kan derfor ikke i nærværende sag behandle spørgsmålet om, hvorvidt omlægningen af Marbækrenden kræver en reguleringstilladelse efter vandløbslovens regler eller spørgsmål om vedligeholdelsen af vandløbet i øvrigt, ligesom nævnet ikke kan behandle spørgsmål om eventuelle erstatningsretlige konsekvenser ved oversvømmelser på klagers arealer. Spørgsmål om erstatningsansvar afgøres af domstolene efter de almindelige erstatningsretlige regler.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker i øvrigt, der ikke i lovgivningen er fastlagt en rækkefølgebestemmelse i forholdet mellem en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28 og en medbenyttertiladelse efter vandløbslovens § 63. Det er således ikke en gyldighedsbetingelse for en udledningstilladelse, at der forud for meddelelsen heraf er meddelt en medbenyttertiladelse. Det påhviler imidlertid Frederikssund Kommune som tilsynsmyndighed at påse, at alle nødvendige forudsætninger er opfyldt forud for udnyttelsen af en af kommunen meddelt godkendelse eller tilladelse, herunder en udledningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 28, og dermed at andre eventuelle nødvendige tilladelser eller dispensationer er opnået. Tilsynsanliggender kan ikke påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. En eventuel klage over den måde, hvorpå kommunen udøver sin tilsynsforpligtelse, kan i stedet indbringes for Ankestyrelsen, der fører tilsyn med kommunerne efter reglerne i kommunestyrelseslovens kapitel VI.[9] Det er Ankestyrelsen selv, der beslutter, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag, jf. lovens § 48 a.

3.2. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Tilladelserne til udledning af overfladevand er meddelt efter miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1.

De nærmere regler for administrationen af miljøbeskyttelseslovens § 28 er fastsat i spildevandsbekendtgørelsen[10] og i spildevandsvejledningen.[11]

Ved meddelelse af tilladelse efter lovens § 28, stk. 1, skal kommunen ifølge spildevandsvejledningen bl.a. påse, at udledningen respekterer vandløbets hydrauliske kapacitet, dvs. at vandet kan afledes videre i vandløbet uden gener for omboende ved vandløbet. Således fremgår det af spildevandsvejledningens afsnit 3.2.1, at:

”Kommunalbestyrelsen sikrer, at udledninger af spildevand, herunder tag- og overfladevand til vandløb, sker på en sådan måde, at vandet kan afledes videre i vandløbet uden gener for omboende ved vandløbet eller gener for dyre- og plantelivet, dvs. at vandløbets hydrauliske kapacitet respekteres. Derfor vil de angivne forudsætninger i vandløbsregulativet for det konkrete vandløb skulle respekteres. Hvis der i vandløbsregulativet er angivet vilkår for maksimale tilledninger fra enkelte delområder, vil disse vilkår skulle afspejles i spildevandsplanen. Kan vilkårene ikke imødekommes, må der enten ske en forsinkelse/udjævning af overfladevandsbelastningen, eller der må indledes en vandløbsreguleringssag som forudsætning for en forøget tilledning af spildevand eller ske en ændring af regulativet. (...)

Hvis der ikke er udarbejdet et regulativ for vandløbet, eller regulativet ikke angiver vilkår for maksimale tilledninger, må det konkret vurderes, om vandløbets hydrauliske kapacitet giver mulighed for forøget belastning, eller om der med de nuværende udledninger ikke er risiko for en øget overbelastning. Den endelige vurdering af udledningers indflydelse på vandløbenes fysiske tilstand vil skulle ske ved, at kommunalbestyrelsen meddeler/skærper udledningstilladelser for tag- og overfladevand. Her er tilladelsesmyndigheden forpligtet til at sikre, at udledningen sker under hensyn til vandløbets fysiske tilstand.”

Vejledningens retningslinjer må efter Miljø- og Fødevarerklagenævnets opfattelse forstås sådan, at vurderingen af en udlednings indflydelse på et vandløbs hydrauliske kapacitet skal indgå i forbindelse med en tilladelse til udledning af overfladevand i de tilfælde, hvor kommunen meddeler tilladelse til en udledning, der overstiger den naturlige afstrømning til recipienten.

Det følger af nævnets praksis, at det som udgangspunkt er medianmaksimumafstrømningen, der skal lægges til grund for vurderingen af et oplands naturlige afstrømning.[12] Det følger endvidere af nævnets praksis,[13] at det med vurderingen af den hydrauliske kapacitet skal sikres, at udledningen ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser af vandløbet, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan konstatere, at der i sagens oplysninger fremgår forskellige værdier for recipientens vintermedianmaksimumvandføring. Således er vintermedianmaksimumvandføringen fastlagt til 0,14 l/s/ha i robusthedsanalysen og 0,15 l/s/ha i det efterfølgende notat om revision af afstrømningsstatistik. I regulativet for Marbækrenden er vintermedianmaksimumvandføringen fastlagt til 0,25 l/s/ha. Herudover har Frederikssund Kommune oplyst, at kommunens konsulent i forbindelse med et andet projekt har fastlagt vintermedianmaksimumvandføringen til 0,232 l/s/ha.

Det fremgår af alle tre påklagede udledningstilladelser, at afløbet fra bassinerne skal nedrosles til 1 l/s/red. ha. Udledningerne overstiger dermed i alle ovenstående tilfælde Marbækrendens vintermedianmaksimumvandføring og dermed den naturlige afstrømning til vandløbet, hvorfor det er nødvendigt at vurdere vandløbets hydrauliske kapacitet. Der skal således foretages en konkret vurdering af, om vandløbets hydrauliske kapacitet giver mulighed for forøget belastning, herunder om der er behov for forsinkelse/udjævning af overfladevandsbelastningen, eller om der i stedet må træffes afgørelse efter vandløbsloven om regulering som forudsætning for en forøget tilledning af overfladevand.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at der i sagen er udarbejdet to kapacitetsberegninger – én i robusthedsanalysen af 9. november 2018 og én i notatet om revision af afstrømningsstatistik af 13. september 2019.

I robusthedsanalysen er beregningen af kapaciteten i vandløbet udarbejdet på baggrund af en vintermedianmaksimumafstrømning på 0,14 l/s/ha, der er bestemt ud fra syv målinger i perioden 1991-1994 fra stednummer 520040, Udesundby Å, og korreleret til målestation 52.13 i samme vandløb. Herudover er det i beregningen lagt til grund, at strømningsmodstanden i hele vandløbets rørlagte del svarer til manningtal 60, idet det dermed er forudsat, at vandløbets rør er i fuld funktionsdygtig stand og at vandløbet er vedligeholdt af Frederikssund Kommune i overensstemmelse med vandløbsregulativet.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker hertil, at det er normal praksis, at medianmaksimumafstrømningen fastlægges ved iagttagelse af en længere tidsserie,[14] hvilket syv målinger fordelt på perioden 1991-1994 korreleret til en målestation i det konkrete tilfælde ikke lever op til. Hertil kommer, at et manningtal på 60 svarer til et nyt rør. Der er imidlertid efter nævnets opfattelse ikke oplysninger i sagen, der umiddelbart underbygger, at vandløbet tilstand skulle svare til tilstanden af et nyt rør. Efter nævnets opfattelse burde Frederikssund Kommune, når kommunen anvender en medianmaksimumafstrømning i beregningerne af den hydrauliske kapacitet, der afviger fra den i regulativet oplyste, også samtidigt foretage en konkret vurdering af om manningtallet i regulativet er retvisende, når dette anvendes i beregningerne.

I notatet om revision af afstrømningsstatistik er beregningen af vandløbets kapacitet udarbejdet på baggrund af en vintermiddelfafstrømning og ikke en medianmaksimumafstrømning. Hertil kommer, at der ikke i de påklagede afgørelser er redegjort nærmere for, hvorfor afstrømningen i Marbækrenden, der overvejende er et rørlagt vandløb, kan sammenlignes med Mademose Å, der overvejende er et åbent vandløb, herunder

om vandløbsoplandene er sammenlignelige, samt hvorfor målingerne kan anvendes til at bestemme medianmaksimumsafstrømningen, uanset at de anvendte synkronmålinger fra august 2002 i de to vandløb ikke nødvendigvis siger noget om afstrømningen ved medianmaksimumsafstrømningen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder på baggrund af ovenstående, at Frederikssund Kommune ikke har foretaget en tilstrækkelig vurdering af Marbækrendens hydrauliske kapacitet, idet de gennemførte kapacitetsberegninger ikke dokumenterer, at der er tilstrækkelig hydraulisk kapacitet i vandløbet, således at de ansøgte udledninger ikke vil medføre hyppigere eller større oversvømmelser, end hvad der ville være tilfældet ved afstrømning fra vandløbets naturlige opland. Nævnet finder, at der er tale om en så væsentlig mangel, at kommunens afgørelser af 24. september 2019 må ophæves, og at sagen må hjemvises til fornyet behandling.

3.3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

3.3.1. Partshøring

I forvaltningslovens § 19, stk. 1, er der fastsat bestemmelser om pligten til at partshøre. Hvis en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Dette gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Partshøringspligten omfatter efter loven oplysninger og ikke sagsakter.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at klager den 13. marts 2019 har fået tilsendt robusthedsanalysen i sin helhed. Klager er derfor partshørt i forhold til robusthedsanalysen, forinden Frederikssund Kommune traf afgørelse. Klager har imidlertid efter det oplyste ikke modtaget det udarbejdede notat om revision af afstrømningskarakteristik, forinden kommunen traf afgørelse. Idet notatet indeholder oplysninger om sagens faktiske omstændigheder samt eksterne faglige vurdering, som er til ugunst for klager og som er af væsentlig betydning for sagens afgørelse, burde dette være sket.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at forvaltningslovens regler om partshøring har karakter af garantiforskrifter, der skal sikre, at en forvaltningsmyndighed træffer en lovlig og rigtig afgørelse. Derfor skal partshøring foretages, forinden der træffes afgørelse. Manglende partshøring vil som udgangspunkt være en væsentlig mangel, som fører til, at en afgørelse er ugyldig, medmindre den manglende partshøring kan anses for konkret uvæsentlig i forhold til den aktuelle afgørelse.

Idet Frederikssund Kommunes afgørelser ophæves, og sagen hjemvises til fornyet behandling, jf. ovenfor i afsnit 3.2 i denne afgørelse, finder Miljø- og Fødevarerklagenævnet det ikke nødvendigt at foretage en konkret vurdering af, hvorvidt den mangelfulde partshøring har været uvæsentlig i forhold til de påklagede afgørelser. Nævnet bemærker dog, at kommunen i forbindelse med sagens fornyede behandling skal være opmærksom på at partshøre klager i overensstemmelse med forvaltningslovens § 19.

3.3.2. BAT

Det følger af nævnets praksis,[15] at BAT i forhold til vådvolumen i forsinkelsesbassiner med tilladning af almindeligt tag- og overfladevand er, at regnvandsbassinerne skal have en permanent vanddybde på 1-1,5 m, for at bassinet kan opnå den ønskede renseseffekt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det fremgår af vilkårene i de påklagede udledningstilladelser, at regnvandsbassinerne skal etableres således, at der er et permanent vandspejl på minimum 0,5 m. Frederikssund Kommune skal ved den fornyede behandling af sagen være opmærksom på, at der fastsættes vilkår om dimensioneringen af regnvandsbassinerne, således at de lever op til BAT.

3.4. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U4b til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver desuden Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U4a til et privat rørlagt vandløb og derfra videre til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver endvidere Frederikssund Kommunes afgørelse af 24. september 2019 om tilladelse til udledning af vejvand fra Fjordforbindelsen via udløb U9 til Marbækrenden, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

---

[1] Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Klager har henvist til Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse af 12. juni 2018 i sagsnr. NMK-10-01007 m.fl.

[5] Regulativet kan findes på Frederikssund Kommunes hjemmeside – link hertil: <https://www.frederikssund.dk/Borger/Natur-og-trafik/Natur/Vandloeb/Regulativer> (<https://www.frederikssund.dk/Borger/Natur-og-trafik/Natur/Vandloeb/Regulativer>) og link til regulativet: <https://www.frederikssund.dk/Renderers/ShowMedia.ashx?id=4A34BD1B-5D51-411F-A1D5-5C796B621030> (<https://www.frederikssund.dk/Renderers/ShowMedia.ashx?id=4A34BD1B-5D51-411F-A1D5-5C796B621030>).

[6] Regulativet kan findes på Frederikssund Kommunes hjemmeside – link hertil: <https://www.frederikssund.dk/Borger/Natur-og-trafik/Natur/Vandloeb/Regulativer> (<https://www.frederikssund.dk/Borger/Natur-og-trafik/Natur/Vandloeb/Regulativer>) og link til

regulativet: <https://www.frederikssund.dk/Renderers/ShowMedia.ashx?id=412B942F-63EC-48AB-9396-4497E5E71030> (<https://www.frederikssund.dk/Renderers/ShowMedia.ashx?id=412B942F-63EC-48AB-9396-4497E5E71030>).

[7] Sagsnr. NMK-10-01007 m.fl.

[8] Sagsnr. 20/00837.

[9] Lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019 om kommunernes styrelse.

[10] Bekendtgørelse nr. 1393 af 21. juni 2021 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4.

[11] Miljøstyrelsens vejledning nr. 28/2018 til bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4,

<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-38-2.pdf>
(<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2018/06/978-87-93710-38-2.pdf>).

[12] Jf. nævnets praksis som anført i bl.a. NMK-43-00366, NMK-43-00658, NMK-10-00116, NMK-10-00423 og NMK-10-00760.

[13] Jf. nævnets praksis som anført i bl.a. 18/05386, NMK-10-01223, NMK-10-00891, NMK-10-01043, NMK-10-00654.

[14] Se hertil afsnit 4.3 i Afstrømningsforhold i danske vandløb. Faglig rapport fra DMU nr. 340, december 2000,

https://www2.dmu.dk/1_viden/2_publicationer/3_fagrappporter/rapporter/fr340.pdf
(https://www2.dmu.dk/1_viden/2_publicationer/3_fagrappporter/rapporter/fr340.pdf) og afsnit 2.4.2 i Emner til udbyggede regulativer. Ændret vandløbsforvaltning. Udredningsprojekt 2. Orientering fra Miljøstyrelsen nr. 40, <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2019/12/978-87-7038-152-9.pdf> (<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2019/12/978-87-7038-152-9.pdf>).

[15] Jf. bl.a. sagsnr. 18/04756 og 18/04757, NMK-10-00891 og NMK-10-00767.

Sag:

19/08523, 19/08524
og 19/08525

Dato:

9. februar 2024.

Emner:

Miljøbeskyttelsesl...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

[Tilgængelighedserklæring \(https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk\)](https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk)